

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुलचोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद दुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला
२०७९/०८० सालको निर्णय नं. २६५
पुनरावेदन नं. ०७७-RB-०३१७
मुद्दा:- आयकर (आ.व. २०७०/७१)।

काठमाण्डौं जिल्ला, का.म.न.पा. वडा नं. ११, स्थित मेनका इन्टरप्राइजेज प्रा.लि.का } पुनरावेदक
एकल शेयरधनी कुल बहादुर कार्की..... १ }

विरुद्ध

आन्तरिक राजस्व विभाग, काठमाडौं..... १ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौं क्षेत्र नं. २
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर प्रशासक श्री अर्जुन प्रसाद पोखरेल
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:- २०७२।१२।१५

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग
निर्णय गर्ने पदाधिकारी:- महानिर्देशक श्री चुडामणि शर्मा
निर्णय मिति:- २०७३।०३।३०

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान् अधिवक्ता श्री मंगलसुन्दर शिल्पकार
प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट:- विद्वान् सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर
अवलम्बित नजीर: x

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं. २ बाट मिति २०७२।१२।१५ मा भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७३।०३।३० मा भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम पर्न आएको यो पुनरावेदन यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. श्री आन्तरिक राजस्व कार्यालय काठमाडौं क्षेत्र नं. २ को कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका करदाता श्री मेनका इण्टरप्राइजेज प्रा.लि.को आर्थिक वर्ष २०७०/७१ को आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार जम्मा करयोग्य आय रु.२२,२२,०२२।७७ कायम गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय काठमाडौं क्षेत्र नं.२ बबरमहलमा मिति २०७१।१०।०२ मा आय विवरण पेश गरेको।
२. उक्त आ.व.२०७०/०७१ को लागि यस कार्यालयबाट अनुसन्धानात्मक कर परीक्षण गरी करदाताबाट पेश हुन आएको र आय विवरण साथ संलग्न कागजातहरु, फाँटवारी तथा प्रमाणहरुको अध्ययन, छानविन गरी सो समेतको आधारमा पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतबाट प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०७०।०७१ को आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नमिल्ने रकम खर्चकट्टी गरेको तथा आयमा समावेश गर्नु पर्ने रकम समावेश नगरेको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनाको लागि संशोधित कर योग्य आय रु.६६,८४,७६५।७७ कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५(पन्ध्र) दिन भित्र पेश गर्न आयकर ऐन,२०५८ को दाफा १०१(६) बमोजिम करदातालाई मिति २०७२।११।२१ मा सूचना जारी गरेको।
३. आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं.२ बाट मिति २०७२।११।२१ मा जारी गरिएको सूचना करदाताले मिति २०७२।११।२८ मा बुझिलिई सोको लिखित जवाफ मिति २०७२।१२।१२ मा पेश गरेको।
४. करदाता श्री मेनका इण्टरप्राइजेज प्रा.लि.को आ.व. २०७०/०७१ का लागि रु.६५,६५,३१४।७७ करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं क्षेत्र नं.२ बाट मिति २०७२।१२।१५ मा जारी भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशको निर्णय पर्चा।
५. आन्तरिक राजस्व कार्यालय,काठमाडौं क्षेत्र नं.२ बाट मिति २०७५।१२।१६ मा जारी गरेको आ.व. २०७०।७१ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा

- चित नबुझाई करदाता श्री मेनका ईन्टरप्राइजेज प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७३।०२।२८ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।
६. करदाताले आ.व. २०७०।०७१ मा खरिद भएको समानलाई सोही आ.व.को कारोबारमा समावेश गर्नु पर्नेमा सो गरेको नदेखिएको एवं चामुण्डा ट्रेडिङ हाउसले कर बिजक जारी गरी बिक्री कारोबारमा समावेश गरी सकेको अवस्थामा कारोबार भएको मानिन्छ। बिजकमा भुक्तानी मात्र ९१ दिन भित्र हुने उल्लेख भएकोले समान बिजक जारी भएको मिति मै पठाएको भन्ने बुझिन्छ। लेखाको एक्रुयल सिद्धान्त अनुसार समेत एउटाले कर बिजक जारी गरी लिनु पर्ने देखाएको अवस्थामा अर्को पक्षको दिनु पर्ने दायित्व त्यति बेला श्रृजना हुने हुन्छ। करदाताले सामान कुन मितिमा प्राप्त भयो र उक्त सामान सो अवधिसम्म कहाँ थियो भन्ने केही उल्लेख नगरी सामान पछि प्राप्त भएको उल्लेख गरेका सम्बन्धमा निवेदकको नाममा कर बिजक जारी भए सो प्राप्त गर्ने अधिकार सोही बेला श्रृजना भएकोले सामान पछि प्राप्त भयो भन्ने भनाईसंग सहमत हुन सक्ने अवस्था नदेखिएकोले शुरु कार्यालयबाट भएको आदेश मिलेकै देखिदा सदर हुने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७३।०३।३० मा भएको निर्णय।
७. करदाताले अस्पताललाई आवश्यक पर्ने ल्याब तथा सर्जिकलका सामानहरू प्रज्ञापन पत्र न. ६५९२८ बाट खरिद गरेकोमा मिति २०७१।०४।२१ मा डेलिभरी प्राप्त भएकोले २०७०।०७१ मा मौज्जात नदेखिएको हुँदा सो आ.व. मा कर निर्धारण गर्न नमिल्ने। चामुण्डा ट्रेडिङ हाउसले एलसी खोलेकै दिन कर बिजक जारी गरेको रहेछ। लेखाको मान्य सिद्धान्त बमोजिम विक्रेताबाट सामान तथा सामान बमोजिमको बिजक जुन आ.व.मा प्राप्त भयो सोही आ.व. मा खर्च देखाइएको हो। करदाताले सामान कुन मितिमा प्राप्त भयो र कुन मितिमा भुक्तानी भएको हो सोही व्यहोरा जनाइ खर्च देखाउने हुँदा उक्त सामान प्राप्त भएको आ.व.मा नै खर्च देखाइ मुल्य अभिवृद्धि कर विवरण भरेको तथा सो आधारमा लेखा राखेकोले अघिल्लो बर्षमा खर्च देखाउनु पर्ने भनी भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश त्रुटिपूर्ण रहेकोले वदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७७/०७/२३ मा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।
८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दाफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने मिति २०७९।०५।३० मा यस न्यायाधिकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेसी सूचिमा चढी पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता मेनका ईन्टरप्राइजेज प्रा.लि.का तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान् अधिवक्ता श्री

मंगलसुन्दर शिल्पकारले जुन आ.व. मा समान खरिद भएको हो सोही आ.व.मा सोको कारोबार समावेश गर्नु पर्ने भन्ने एवं चामुण्डा ट्रेडिङ हाउसले कर बिजक जारी गरी बिक्री कारोबारमा समावेश गरी सकेको अवस्थामा सो प्राप्त गर्ने अधिकार सोही बेला श्रृजना हुने भएकोले सामान पछि प्राप्त भएको भन्ने करदाताको जिकिरसंग सहमत हुन नसक्ने भनी शुरु कार्यालयबाट भएको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महनिर्देशकबाट भएको आ.व. २०७०/०७१ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेश मिलेको नहुँदा बदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।

१०. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरु कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो निर्णयलाई सदर गर्ने गरी अन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस जिकिर समेत सुनियो।
११. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, आन्तरिक राजस्व कार्यालय,काठमाडौं क्षेत्र नं.२ बाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महनिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने प्रश्नमा नै निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१२. सर्वप्रथम करदाताले प्र.द.नं. ६५९२८ र ४५९२३ बाट आयात गरेको सामानको आयात २०६९/७० मा गरेकोमा यस आ.व. मा लागत खर्च दावी गरेको भनी लागत खर्च अमान्य गरेको मिलेन भनी करदाताले लिएको पुनरावेदन जिकिर तर्फ विचार गर्नुपर्ने देखियो। यस विषयमा मुल्य अभिवृद्धि कर तर्फ अन्तिम कर निर्धारण गरे उपर यिनै करदाताले यस न्यायाधिकरणमा दायर गरेको लगाउको ०७७-RB-०३१८ को मुद्दामा आज यसै इजलासबाट पुनःअन्तिम कर निर्धारण गर्न फाइल शुरु कर कार्यालयमा पठाउने ठहरी फैसला भएको र मुल्य अभिवृद्धि कर मुद्दामा हुने पुनःअन्तिम कर निर्धारण आदेश यस आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारणको लागि समेत अन्तरप्रभावित हुने हुँदा प्रस्तुत विषयको संशोधित कर निर्धारण आदेश कायम रहन सक्ने नदेखिएकोले बदर गरी पुनःसंशोधित कर निर्धारण गर्न फाइल शुरुमा पठाउनु पर्ने देखिन आयो।
१३. अब पुनरावेदक करदाताको अर्को पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, चामुण्डा ट्रेडिङ हाउसको मिति २०६९।१०।०७ को विजक नं. ३८२ बाट गत आ.व. मा खरिद मुल्य रु.४९,५९,००९।- लाई यस आ.व.मा खरिद गरेको भनी लागत खर्च कट्टी दावी गरेको भनी अमान्य गरेको निर्णयको सम्बन्धमा रहेको पाइयो। चामुण्डा ट्रेडिङ

हाउसको मिति २०६९।१०।०७ को कर विजक नेविल बैंकको नाममा मात्र नभई मेनका इन्टरप्राइजेज समेतको नाममा जारी भएको देखिन्छ। करदाताको नाममा कर विजक जारी भएपछि सो प्राप्त गर्ने अधिकार सोही वेला सृजना हुने भएकोले सामान पछि प्राप्त भयो भनी अर्को आ.ब. मा लागत खर्च दावी गर्न नमिल्ने निष्कर्षमा शुरु आन्तरिक राजस्व कार्यालय पुगेको देखियो। मुल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा ६ को उपदफा (२) को खण्ड (क) ले आपूर्तिकर्ताले वीजक जारी गरेको बखत नै सेवा वा वस्तुको आपूर्ति गरेको मानिने स्पष्ट व्यवस्था गरेको र आयकर ऐन, २०५८ को दफा १५ को उपदफा (१) मा "कुनै व्यक्तिको कुनै आय बर्षमा कुनै व्यवसायबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो बर्षमा सो व्यक्तिको व्यवसायको व्यापार मौज्जातको निसर्गको सम्बन्धमा उपदफा (२) बमोजिम गणना गरिएको लागत खर्च कट्टी (एलाउन्स) बाहेक अन्य कुनै पनि खर्च कट्टी पाउने छैन" भन्ने व्यवस्था रहेको पाइन्छ। सोही ऐनको दफा २ (झ) मा "आय बर्ष" भन्नाले "कुनै सालको श्रावण एक गते देखि अर्को सालको आषाढ मसान्तसम्मको अवधि सम्झनुपर्छ" भन्ने परिभाषा समेत रहेको परिप्रेक्ष्यमा मिति २०६९/१०/०७ को विजक वापतको लागत खर्च यो आ.ब. २०७०/७१ मा कट्टीको दावी गरेको कार्य कानूनसम्मत नदेखिँदा यो शीर्षकको संशोधित कर निर्धारण आदेश न्यायोचित देखिन आयो।

१४. तसर्थ माथि विवेचित आधार र कारणबाट करदाता मेनका इन्टरप्राइजेजले मिति २०७२।१२।११ मा जवाफ पेश गर्दा प्र.प.नं. ६५९२८ बाट आयात गरेको मालवस्तु २०७१ को श्रावण महिनामा प्राप्त भएकोले लागत खर्च आ.ब. २०७०।७१ को आय विवरणमा समावेश गरेको र प्र.प.नं. ४५९२३ बाट आयात भएको मालवस्तु आफुले आयात नगरेको भनी जिकिर लिएकोमा उक्त दुवै मालवस्तुको खर्च दावी अमान्य गरी शुरु आन्तरिक राजस्व कार्यालय काठमाण्डौ क्षेत्र न. २ बाट भएको मिति २०७२।१२।१५ को संशोधित कर निर्धारण आदेश र प्र.प.नं. ४५९२३ को हकमा निवेदन जिकिर उपर कुनै विवेचना समेत नगरी शुरु निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७३।०३।३० मा भएको निर्णय समेत सो हदसम्म मिलेको नदेखिँदा उल्टी हुने ठहर्छ। उक्त शीर्षकमा करदाताको आ.ब. २०७१।०७२ को आय विवरण समेत हेरी प्र.प.नं. ४५९२३ बाट आयात गरेको भनिएको मालवस्तु वास्तविक रूपमा करदाताले खरिद गरेको हो या होइन भन्ने सम्बन्धमा ठोस प्रमाण संलग्न गरी पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नु भनी फाइल शुरु कर कार्यालयमा पठाई दिनु। अन्य शीर्षकको हकमा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. माथि ठहर खण्डमा लेखिए बमोजिम करदाताको आ.ब. २०७०।७१ को संशोधित कर निर्धारण आदेश केही उल्टी हुने ठहरेकोले प्र.प.नं. ६५९२८ र

- प्र.प.नं. ४५९२३ बाट आयात गरेको भनिएको वस्तुको लागत खर्चको हकमा मुल्य अभिवृद्धि कर तर्फको अन्तिम कर निर्धारण आदेश समेत हेरी पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नु भनी फाइल शुरु कर कार्यालयमा पठाईदिनु।
२. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु।
 ३. फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लागने दस्तुर लिई नक्कल दिनु।
 ४. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लागत कट्टा गरी रेकर्ड मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

वासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत:- भीष्म भट्टराई

इति सम्बत् २०७९ साल चैत्र १३ गते रोज २ शुभम.....

फैसला प्रमाणीकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणीकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंको छाप